

A scenic landscape featuring a large glacier flowing through a valley, with snow-capped mountains in the background. The scene is reflected in a calm body of water in the foreground. The title "Právo polárních oblastí" is overlaid in white text across the middle of the image.

Právo polárních oblastí

Doubravka Plášilová
Březen 2014

Do severu na jih a z jihu na sever

Do severu na jih a z jihu na sever

Do severu na jih a z jihu na sever

Do severu na jih a z jihu na sever

Nestátní právní režimy

Vesmírné objekty

Volné moře

Oblast

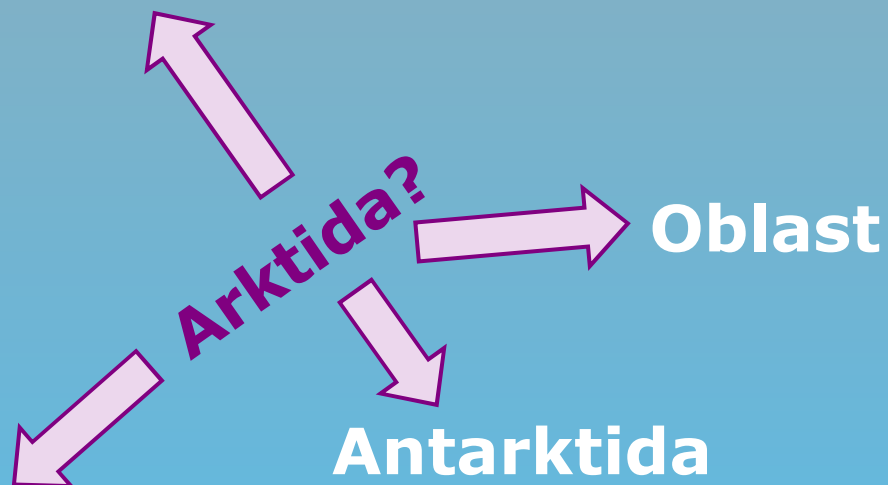
Antarktida

Nestátní právní režimy

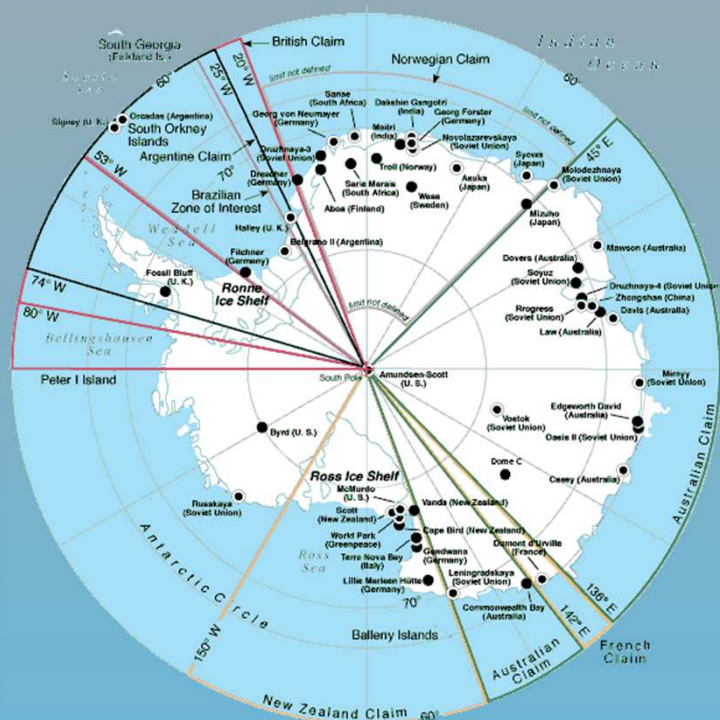
Vesmírné objekty

Volné moře

Státní území

Jih „naproti severu“

Velikost území: 13 829 430 km²

Počet obyvatel: přechodně asi 1000

Nejnižší teplota -89,2 °C (1983, Vostok)

Objem ledu na pevnině a šelfových mořích 25,4 mil. km³

Zmrazené územní nároky – Francie, Velká Británie, Argentina, Chile, Austrálie, Nový Zéland a Norsko

1. 12. 1959 uzavřena ve Washingtonu Smlouva o Antarktidě

Antarktický smluvní systém ATS

- ❧ Antarktida je vymezena jako veškerá pevnina včetně plovoucích šelfových ledovců na jih od 60. rovnoběžky
- ❧ 12 základajících smluvních států, které působily v roce 1959 aktivně v oblasti jižního pólu – Francie, Velká Británie, Argentina, Chile, Nový Zéland, Austrálie, Norsko, JAR, Belgie, USA, SSSR, Japonsko
- ❧ První bezjaderná zóna v rámci mezinárodního práva
- ❧ První omezení vojenských aktivit za studené války
- ❧ Prostor mezinárodní vědecké spolupráce
- ❧ Nikdy se nestala dědictvím celého lidstva
- ❧ Zákaz těžby pro komerční účely

Antarktický smluvní systém ATS

- ❧ Dohodnutá opatření pro zachování antarktické fauny a flóry (1964)
- ❧ Úmluva o zachování antarktických tuleňů (1972)
- ❧ Úmluva o zachování živých mořských zdrojů Antarktidy (1980)
- ❧ Úmluva o regulaci aktivit při využívání nerostných surovin Antarktidy (1988; nikdy nevstoupila v platnost)
- ❧ Madridský protokol - Protokol o ochraně životního prostředí ke Smlouvě o Antarktidě (4. října 1991; platný od 14. ledna 1998)

Antarktický smluvní systém ATS

☞ Kromě států v Antarktidě působí i mezinárodní organizace:

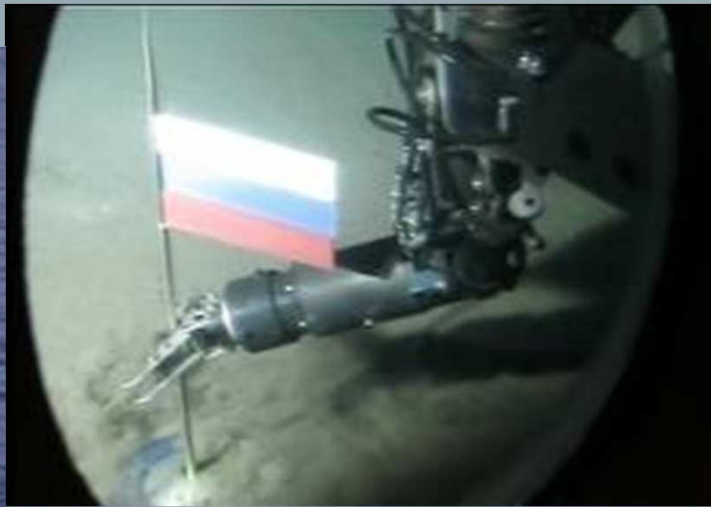
- ☞ SCAR – Scientific Committee on Antarctic Research
- ☞ CEP – Committee for Environmental Protection
- ☞ IAATO – International Association of Antarctic Tour Operators
- ☞ COMNAP – Council of Managers of National Antarctic Programmes
- ☞ CCAMLR – Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources
- ☞ IHO – International Hydrographic Organisation
- ☞ SCALOP – Standing Committee on Antarctic Logistic and operations

Češi v Antarktidě

- ❧ květen 1962 Československá socialistická republika podepsala smlouvu
- ❧ 2005 stavba české stanice Johanna Gregora Mendela
- ❧ květen 2013 Česká republika se zařadila mezi státy s hlasovacím právem pro konference o Antarktidě
- ❧ na české občany se v Antarktidě vztahuje po většinou české právo

Arktida a její hranice

Arktida a její hranice

Severní ledový oceán

Rozhraní dne a noci
($66^{\circ} 33' 39''$)

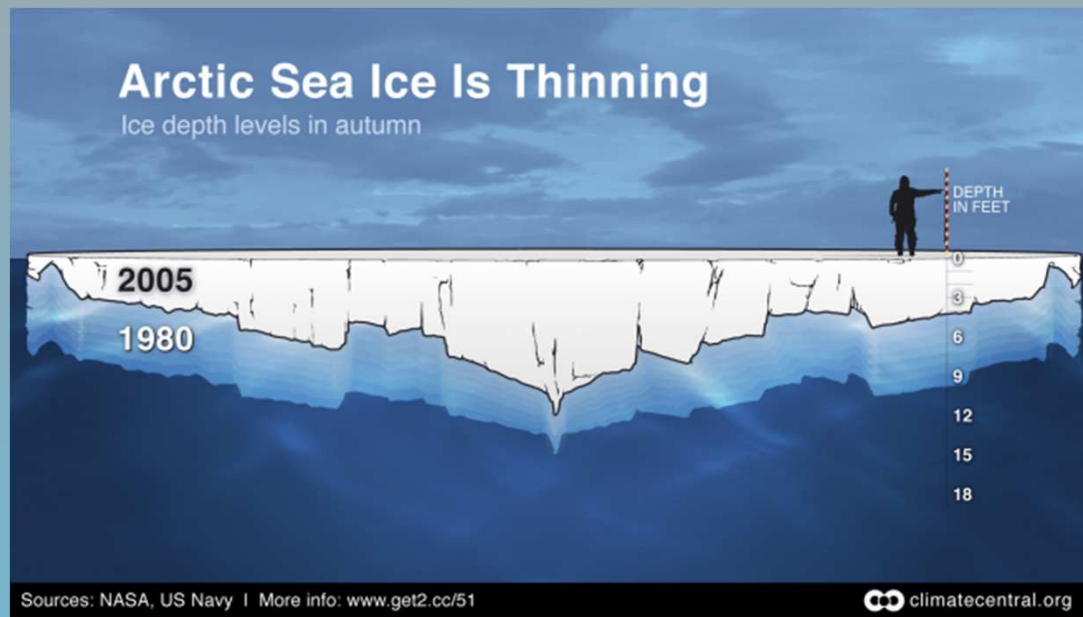
Přírodní hranice
(isotherm 10°C ;
hranice lesa)

Tam kde žijí Inuité

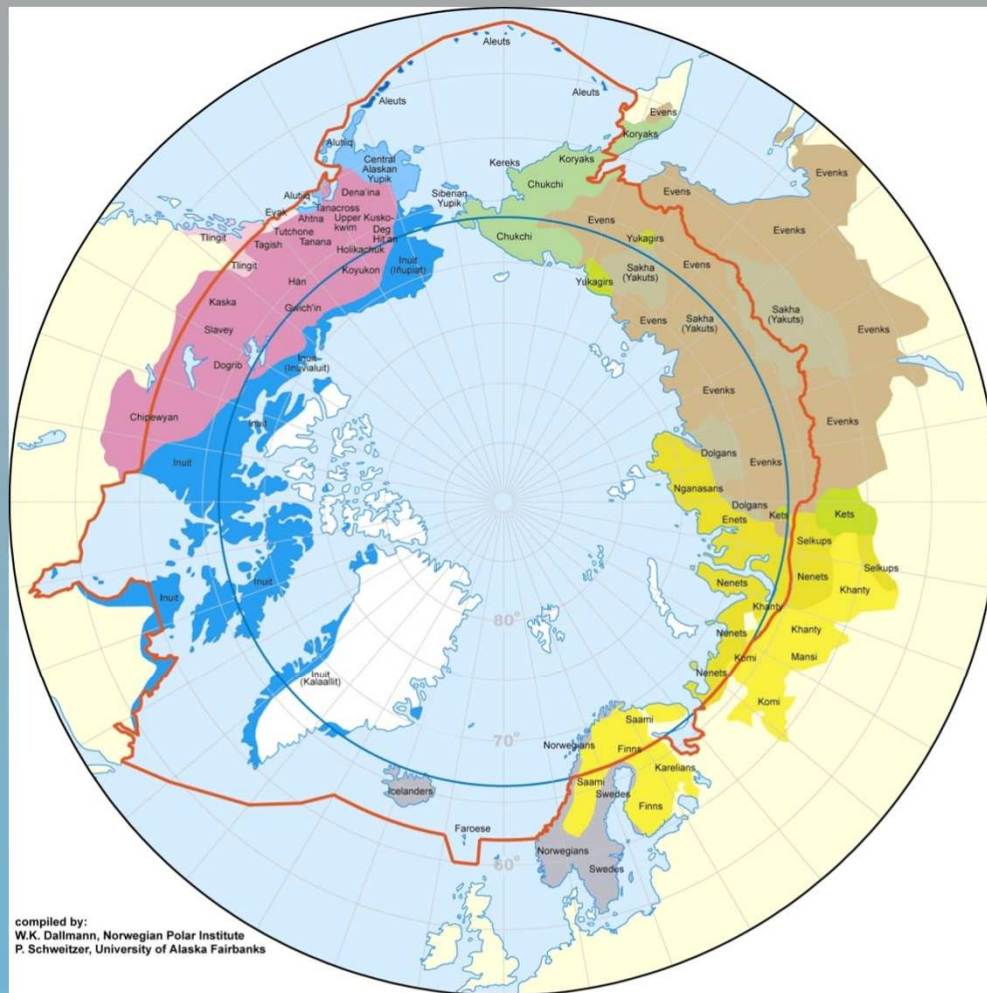
Místo na severu pod
Malým medvědem a
Velkou Medvědí

Severní ledový oceán

- ↪ Do roku 1958 se myslelo, že se jedná o kontinent
- ↪ Rozloha velikosti Antarktidy
- ↪ Nejhlubší místo: 5449 m
- ↪ Největší zamrzlá plocha: 12 mil. km²
- ↪ Tloušťka ledu v létě: až 2 m
- ↪ Tloušťka ledu v zimě: až 50 m
- ↪ Teplota zamrzání slané vody -1.9°C

compiled by:
W.K. Dallmann, Norwegian Polar Institute
P. Schweitzer, University of Alaska Fairbanks

Arctic peoples subdivided according to language families

Indo-European family	Isolated languages (Ketic and Yukagir)
Germanic branch	Eskimo-Aleut family
Uralic family	Inuit group (of Eskimo br.)
Finno-Ugric branch	Yupik group (of Eskimo br.)
Samoyedic branch	Aleut branch
Altaic family	Na-Dene family
Turkic branch	Athabaskan branch
Tungusic branch	Eyak branch
Chukotko-Kamchatkan fam.	Tlingit branch

— Arctic circle
— Arctic boundary according to AMAP

Notes:

Areas show colours according to the original languages of the respective indigenous peoples, even if they do not speak their languages today.

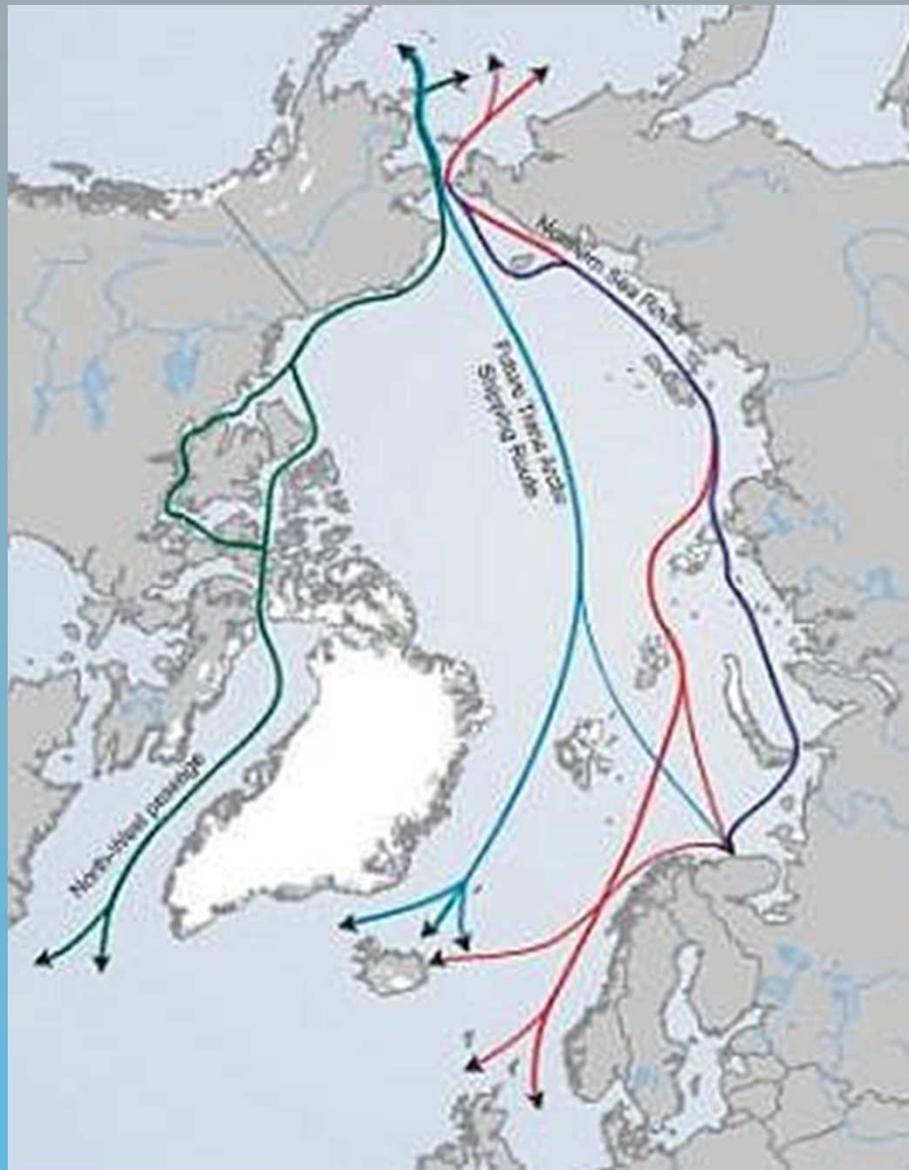
Overlapping populations are not shown. The map does not claim to show exact boundaries between the individual language groups.

Typical colonial populations, which are not traditional Arctic populations, are not shown (Danes in Greenland, Russians in the Russian Federation, non-native Americans in North America).

Lidé severu

Zdroje

Cesty

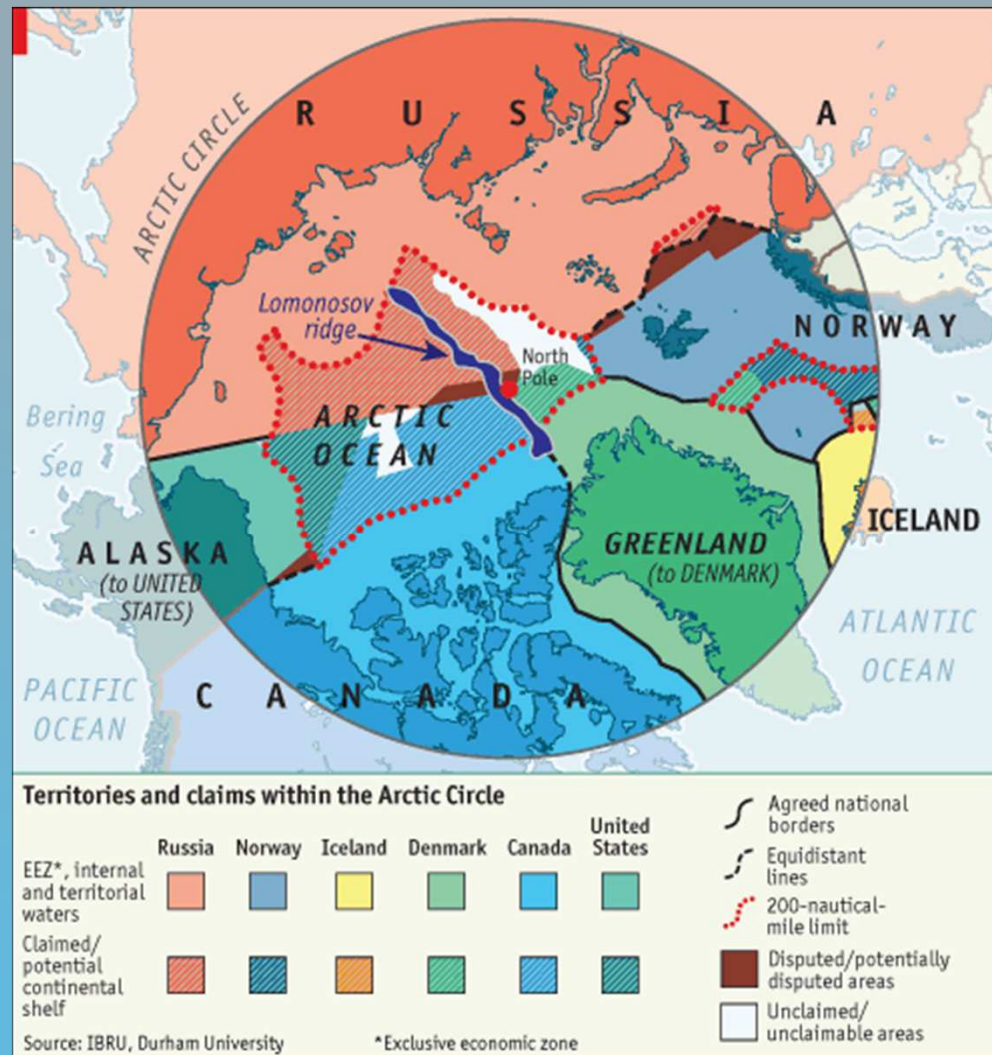
Arktida a právo moře

❧ 1958 UNCLOS I

- ❧ Úmluva o teritoriálních vodách a přilehlé zóně
- ❧ Úmluva o pevninské mělčině
- ❧ Úmluva o volném moři
- ❧ Úmluva o rybolovu a ochraně biologických zdrojů volného moře

❧ 1973 - 1982 UNCLOS III (účinná od listopadu 1994, kdy ji jako šedesátý stát ratifikovala Guyana)

Arktické státy a jejich zájmy

Lidé a právo původních obyvatel

- ↪ Rozmanitost skupin původních obyvatel jejich území nekorespondují s národními hranicemi
- ↪ Mezinárodní právo je velice vágní – upravuje spíše práva menšin
- ↪ The Arctic Council Indigenous Peoples Secretariat (IPS)
 - ↪ Aleut International Association - AIA
 - ↪ Arctic Athabaskan Council - AAC
 - ↪ Gwich'in Council International - GCI
 - ↪ Inuit Circumpolar Council - ICC
 - ↪ Russian Association of Indigenous Peoples of the North - RAIPON
 - ↪ Saami Council - SC
- ↪ NANA region (Red Dog Mine, obnovitelné zdroje a udržitelný rozvoj)

Nevyřešené otázky

- ❧ Právo moře a obecná právní úprava životního prostředí dostatečně nechrání citlivou oblast Arktidy před znečištěním
- ❧ Arctic Council nemá dostatečný status na ochranu všech arktických zájmů proti zbytku světa
- ❧ Pozice ozbrojených složek v Arktidě není jasně definována
- ❧ Arktida nelze zakonzervovat
- ❧ Hlas původních obyvatel není slyšet
- ❧ Soft law nástroje nejsou dostatečně právně vymahatelné

Komu patří NIC?

Komu patří NIC,

tomu patří budoucnost.

Děkuji za pozornost.

Právo moře

